

Selectiecriteria voor de uitvoering van het Programma Indisch Erfgoed Digitaal

Doelstelling

Doel van het programma Indisch Erfgoed digitaal is om een eenmalige inhaalslag te maken om het digitale collectieaanbod van bruikbaar en zichtbaar bronnenmateriaal vanuit de erfgoedsector voor “Indisch Erfgoed” substantieel en duurzaam te versterken, zodat het kan dienen als basisinfrastructuur voor reconstructie (nabestaanden), onderzoek en educatie. Het project richt zich op het erfgoed van de Indische gemeenschap¹.

Selectie

Er zijn drie productielijnen die we voor de selectie meenemen: de eerste lijn is voor analoog materiaal dat gedigitaliseerd en ontsloten wordt, de tweede lijn is voor materiaal dat al gedigitaliseerd is maar nog wel ontsloten moet worden en de derde lijn is voor audiovisueel (AV) -materiaal.

De eerste stap binnen de eerste productielijn is het digitaal beschikbaar maken van het materiaal (papier, voorwerpen, AV-materiaal). Dit gaat gebeuren via de kwaliteitseisen en de werkmethode van het programma Metamorfoze. Het programma heeft zich de afgelopen 25 jaar bewezen op het gebied van massaconservatie middels massadigitalisering met de juiste standaarden en is aangesloten bij de principes van Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE). Voor voorwerpen worden de richtlijnen van Metamorfoze 3D en het Rijksmuseum Amsterdam gehanteerd. En voor AV-materiaal wordt gewerkt via de principes van het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid Hilversum.

In afwijking van de standaardprocedure van Metamorfoze wordt in dit programma voor Indisch Erfgoed minder aandacht gegeven aan actieve conservering en restauratie, omdat dit programma zich richt op digitalisering en niet op het behoud van het origineel voor de ‘eeuwigheid’. Er is daarom alleen sprake van eerstelijnsconservering.² Eerstelijnsconservering zal doorgaans plaatsvinden voorafgaand aan de digitalisering. Immers, door deze behandeling worden de objecten in een dusdanige stabiele staat gebracht, dat ze een zorgvuldige hantering en digitalisering zonder verlies van schriftelijke of materiële informatie kunnen doorstaan. Dit wordt ook wel het digitaliseringsgereed maken van archieven genoemd.

De selectie van het materiaal wordt gedaan door een selectiecommissie, benoemd door de directeur van de Koninklijke Bibliotheek (KB). Basis voor de selectie is:

1. een longlist van collecties die in aanmerking kunnen komen op basis van een onderzoek;
2. een aanmelding van archieven, collecties, objecten en AV-materiaal via een open call.

De selectiecommissie zal in de periode 2022-2024 in drie rondes bepalen welke collecties in aanmerking komen, door de onderstaande selectiecriteria te toetsen aan het aanbod, en een weging te maken.

Collecties die na selectie worden gedigitaliseerd kunnen in het vervolg van het programma een bruikbaarheidsslag krijgen (denk aan het toegankelijk maken van persoonsgegevens).

Selectiecriteria

Voorwaarden waaraan een archief/collectie/cluster moet voldoen

1. Inhoudelijke criteria

- Het gaat om het erfgoed van de Indische gemeenschap.
- Een archief/collectie/cluster heeft betrekking op de Indische geschiedenis en cultuur, heeft een grote informatiewaarde die van (inter)nationaal belang is en/of wordt in een Nederlandse/buitenlandse erfgoedinstelling bewaard.
- De collecties die worden geselecteerd vertegenwoordigen gezamenlijk een multi-perspectiviteit; er wordt bij de selectie gekeken naar verschillende invalshoeken.
Extra aandacht gaat uit naar die archieven/collecties/clusters die in het kader van diversiteit onderbelichte groepen belichten.
- Een archief/collectie/cluster bestaat uit materiaal uit de periode 1930 tot 1967. Materiaal voor 1930 of na 1967 wordt meegenomen als het relevant is om de context te schetsen.
De inhoud is van belang voor het reconstrueren van historische gebeurtenissen, verschijnselen of ontwikkelingen voor deze periode in deze context.
- Het richt zich op het genereren van informatie op **wie** (persoonsgegevens), **wat** (gebeurtenissen), **waar** (locaties) en **wanneer** (bepalende momenten) voor algemeen gebruik. De data uit deze collecties worden beschikbaar gesteld in een infrastructuur die kan worden gebruikt voor toepassingen op educatief en museaal terrein. Collecties moeten dan ook een bijdrage leveren om bij te dragen aan digitale educatieve, informatieve en museale doeleinden. In dit kader ligt de nadruk op persoonsdata en persoonlijke verhalen.

2. Materiële criteria

- Een archief/collectie/cluster bestaat uit papieren (geschreven of gedrukte) documenten (o.a. foto's) of voorwerpen, of AV-materiaal/oral history (interviews op film, video of geluidsbanden); erfgoedcollecties in brede zin van het woord en/of boeken/kranten/tijdschriften.
- Uitvoering vindt plaats volgens de standaarden voor eerstelijnsconservering en Richtlijnen voor Preservation Imaging van Metamorfoze.
- Een archief/collectie/cluster wordt in een Nederlandse erfgoedinstelling bewaard of in een buitenlandse erfgoedinstelling (nemen we mee als het relevant is).

- Particuliere collecties worden gekoppeld aan een erfgoedinstelling en beschreven in een collectiebeheersysteem volgens NDE criteria (DERA).
- Een archief/collectie/cluster is zodanig ontsloten dat het mogelijk is om op het niveau van het digitale, image metagegevens toe te kennen of te werken met EAD-gegevens (*Encoded Archival Description*).
- Een archief/collectie/cluster heeft bij voorkeur een omvang van 12 strekkende meters. Bij voorwerpen en AV-materiaal geldt dit criterium niet en wordt per collectie gekeken naar de omvang in aantallen.

3. Randvoorwaarden

- Het gescande materiaal is openbaar beschikbaar volgens de archiefwet.
- Het materiaal is vrij van auteursrechtbeperkingen (o.a. voor naburige rechten en het portretrecht).
- Het materiaal wordt vanuit particuliere instellingen openbaar beschikbaar gesteld en kent geen tot weinig beperkingen met betrekking tot de persoonsgegevens.
- Bij persoonsgegevens kan bij twijfel aan beschikbaarstelling een PIA (Privacy Impact Assessment) worden uitgevoerd om te toetsen aan de AVG regels.
- Uitgesloten is materiaal van grote omvang dat zich richt op bestuurlijke processen.
- Objecten moeten een bijdrage leveren vanuit een persoonlijk verhaal dat achter het object ligt of het voorwerp vertegenwoordigt een symbolische waarde vanuit een historisch perspectief.
- Aanvrager of hoofdaanvrager van een clusteraanvraag heeft ervaring met het uitvoeren van digitaliseringsprojecten en kan deze tot een goed einde brengen.